

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Факультет культури і мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
Факультет культури і мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
КУЛЬТУРИ
Декаан факультету _____ доц. Мирослава ЦИГАНИК
(протокол № _____ від _____ 2025 р.)

На засіданні кафедри театрознавства та акторської майстерності
В. о. завідувача кафедри _____ проф. Олена БАША
(протокол № 6 від 17 лютого 2025 р.)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Драматургічне мистецтво. Написання п'єси»,
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
вибіркова дисципліна з циклу загальної підготовки

III курс, 5 семестр
для студентів заочної форми навчання

Львів, 2025

Назва навчальної дисципліни	«Драматургічне мистецтво. Написання п'єси»
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва освітньої програми	
Викладачі курсу	Білиць І. К., асистент кафедри театрознавства та акторської майстерності
Контактна інформація викладачів	093-151-2220, ibilyts@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка навчальної дисципліни	https://kultart.lnu.edu.ua/course/dramaturhichne-mystetstvo-napysannia-p-iesy
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Драматургічне мистецтво. Написання п'єси» є вибірковою дисципліною циклу загальної підготовки для першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в V семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Предмет «Драматургічне мистецтво. Написання п'єси» – дисципліна, яка має своїм завданням навчання основ театральної драматургії, створення конфлікту, персонажів і діалогів. У результаті навчання студенти опанують техніку написання та редагування п'єси. Завершальним етапом стане читання та обговорення власної п'єси.
Мета та цілі курсу	Мета викладання дисципліни «Драматургічне мистецтво. Написання п'єси» – формувати в здобувачів базові навички створення театральної п'єси малої форми; навчити студентів основ драматургії, побудові конфлікту, розвитку персонажів, структури сцен та діалогів; допомогти зрозуміти специфіку театального мистецтва, навчити працювати з текстом й адаптувати його для театального простору. Завдання курсу: ознайомити студентів з ключовими принципами драматургії; вивчити основні драматургічні структури (трьохактна модель, побудова сцен); дослідити особливості театральної драматургії у порівнянні з літературними та кіносценарними текстами; проаналізувати класичні та сучасні українські драматургічні твори; ознайомити студентів із функціями драматурга в театральному процесі; навчити студентів створювати переконливі та виразні персонажі; формувати навички написання ефективного діалогу та використання підтексту; розвинути здатність будувати динамічні сцени, що тримають увагу глядача; допомогти студентам написати власну п'єсу малої форми; навчити основам редагування драматургічного тексту; вдосконалити вміння презентувати власні тексти, проводити їхню читку та аналізувати отриманий фідбек.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Асмут Б. Вступ до аналізу драми / пер. з нім. С. Соколовської, Л. Федоренко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 220 с.
2. Аристотель. Поетика / пер. з старогрец. Б. Тена; Вступ. ст. і комент. Й. Кобова. Київ : Мистецтво, 1967. 135 с.; 8 л. іл.
3. Білецький О. Зародження драматичної літератури на Україні // Збір. тв. : У 5 т. / АН УРСР. Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка; упор. та прим. О. Білявської та ін.; редкол. : М. Гудзій (гол. [і авт. вступ. ст.]) та ін. Київ : Наук. думка, 1965. Т. 1: Давня українська і давня російська літератури. С. 277-353.
4. Бондарева О. Жанрово-стильові параметри української драматургії постмодерної доби // Наукові записки. Вип. 64. Ч.1. Серія: Філологічні науки (літературознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. С. 84-98.
5. Бугрим В. Журналіст на телеекрані. - К., 2000. 46 с.
6. Горпенко В. Архітектура фільму: в 5 т. - К.: ДІТМ, 2000.
7. Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста. - К., 1999.
8. Деркач С.М., Стрельчук В.О., Донченко Н.П. Режисура та акторська майстерність: Програма. - К.: КНУКІМ, 2002.
9. Добровольська С. В. Словник театралізованих термінів з дисципліни «Майстерність актора». Дніпро, 2019. 19 с.
10. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів. Харків: Тимченко. 2005. 128 с.
11. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ: навчальний посібник. (2-е вид.). – К.: Дакор, 2006. С. 9- 60.
12. Клековкін О. Theatrica / Архітектура драми: Історико-термінологічний конспект / ПСМ НАМ України. Київ : Арт Економі, 2012. 88 с.
13. Кнебель М. Й. Про дієвий аналіз п'єси і ролі / пер. з рос. Є. Стародиної. Львів, 2020. 92 с.
14. Липківська А. К. Світ у дзеркалі драми. Київ : Кий, 2007. 356 с.
15. Малютіна Н. П. Українська драматургія кінця XIX – початку XX століття: аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса: Астропринт, 2006. 351с.
16. Марко В. П. Аналіз художнього твору: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2013. 280 с.
17. Сотська Г. І., Шмельова Т. Ф. Словник мистецьких термінів. Херсон: Видавництво «Стар», 2016. С. 7-16.
18. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне: РДГУ. С. 186.
19. Обертинська, А.П. Основи теорії драми та сценарної майстерності: навч. посіб. К. : Держ. акад. керівних кадрів культури і мистец., 2002. 182 с.
20. Міславський В.Н. Кінословник. Терміни, визначення, жаргонізми. Х., 2007. 328 с.
21. Сторчак К. Питання поетики драми. Київ : Державне вид-во худ. літ., 1959. 240 с.
22. Театр: історія, теорія, практика. Збірник статей / Problemy teorii dramatu i teatru. Tom 1. Dramat. Tom 2. Teatr. Wybór i opracowanie Janusz Degler. Wrocław, 2003. Переклад з пол. Львів, 2013. 204 с
23. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. К., 2003. С. 38-54.

Допоміжна література

1. Баран Л. Драма і театр України в 90-х роках XX століття. Біла Церква: Дельфін, 2009. 142 с.
2. Баканурский А., Корнієнко Н. Театрально-драматичний словник XX століття. Київ : Знання України, 2009. 319 с.
3. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття. У 2 т. Т. 2. М–Я : енциклопедія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2010. 256 с.

	<p>4. Горпенко В.Г. Пластика фільму: кінообраз і пластичні засоби виразності. Київ : Мистецтво, 1984. 99 с.</p> <p>5. Дятчук В. В., Барабан Л. І. Український тлумачний словник театральної лексики. К. : Просвіта, 2002. 150 с.</p> <p>6. Курбас Лесь. Філософія театру; упоряд. М. Лабінський. К.: Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2001. 917 с. https://sens.in.ua/filosofia-teatru/</p> <p>7. Мороз Л. “...Сто рівноцінних правд”. Парадокси драматургії 45. В. Винниченка. Київ : ВПОЛ, 1994. 208 с.</p> <p>8. Паві П. Словник театру / пер. с франц. М. Якубяка; наук. ред. В. Клековкін. Львів: Вид-во Львівського університету ім. І. Франка, 2006. 639 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Pavis_Patrice/Slovyk_teatru.pdf</p> <p>9. Рулін П. Програма курсу «Драматургія» // На шляхах революційного театру. Київ, 1972. С. 333-339.</p> <p>10. Хрестоматія з теорії драми: особливості драматургічного мистецтва ХІХ-ХХ ст. Київ : Мистецтво, 1988. 224 с.</p> <p>11. Шаповал М. Інтертекст у світлі рампи: міжтекстові та міжсуб’єктні реляції української драми: монографія. Київ : Автограф, 2009. 352 с.</p>
Тривалість курсу	90 годин
Обсяг курсу	10 годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій та 4 години практичних занять; 80 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - роди літератури, їх особливості; - основи театральної драматургії; - техніку написання драматичних сцен і діалогів; - закони редагування. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати драматичні твори в плані визначення конфлікту, групування персонажів; - аналізувати п’єси з точки зору конфлікту, дії та розвитку персонажів; - створювати переконливих героїв із власною мотивацією та емоційною глибиною; - редагувати тексти різних жанрів літератури. <p>Найголовніше вміння – студенти напишуть власну п’єсу малої форми та презентують її у групі.</p>
Ключові слова	Роди літератури, жанри драматургії, конфлікт, кульмінація, сюжет, експозиція, зав’язка, перипетії, дійові особи.
Формат курсу	Очний.
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	<p>У семестр.</p> <p>ТЕМА 1. Вступ до драматургії: що таке театральна п’єса. Трьохактна структура у драматургії. Конфлікт як основа театральної дії. <i>Практичне заняття.</i> Аналіз невеликих уривків з українських п’єс та визначають їхню структуру. Створення структурного плану майбутньої п’єси за трьохактною моделлю. Студенти створюють коротку сцену (1-2 сторінки), у якій конфлікт проявляється через драматичну дію</p> <p>ТЕМА 2. Робота з персонажами та сценами. Головний герой: як створити виразного персонажа. Арка персонажа: чому герой повинен змінюватися. Як побудувати ефективний діалог у п’єсі? Українська</p>

	<p>драматургія: вивчення та аналіз. <i>Практичне заняття.</i> Створення персонажа для власної п'єси: опис зовнішності, мотивації, внутрішнього конфлікту. Написання сцени, де герой змінюється через конфлікт або драматичне відкриття. Написання сцени з діалогом між двома персонажами, де через слова та підтекст проявляється конфлікт. ТЕМА 3. Сюжет драматичного твору. Зав'язка історії: як зацікавити глядача. Як розгортати дію на сцені? Кульмінація: найвищий момент напруги. Розв'язка та післядія. Робота над текстом п'єси: редагування його. <i>Практичне заняття.</i> Студенти пишуть перші 10 рядків власної п'єси. Створення сцени, у якій конфлікт досягає піку, після чого настає раптовий поворот. Проектування фінальної сцени та її обговорення.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Українська мова», «Історія українського театру», «Майстерність актора», достатніх для сприйняття категоріального апарату акторської майстерності.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство), дискусія, круглі столи.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальнонавчаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет. Проектор, ноутбук, звукові колонки. Заняття реалізуються в аудиторіях, обладнаних мультимедійними технічними засобами.

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточне оцінювання, що передбачає практичні заняття – максимальна кількість 70 балів, • самостійна робота – максимальна кількість 25 балів, • індивідуальна робота – максимальна кількість 5 балів. <p>Підсумкова кількість балів визначається результатами поточного оцінювання і становить максимальну кількість 100 балів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів (власні твори) будуть оригінальними, самостійно підготованими, нескопійованими. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані в час лекцій та практичних занять, за виконання самостійної роботи, та бали виконання підсумкових завдань. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>* Критерії оцінювання.</p>
<p>Дотримання умов доброчесності</p>	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що всі роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Он-лайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-theuniversity/.</p>
<p>Навчання іноземною мовою</p>	<p>У процесі викладання навчальної дисципліни можливе використання матеріалів та джерел іноземними мовами.</p>
<p>Позааудиторні заняття</p>	<p>Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах, тренінгах, семінарах тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами на-</p>

	навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*** Критерії оцінювання**

Види робіт.	Максимальна кількість балів
Критерії оцінювання знань студентів	
1. Бали поточної успішності за участь у лекційних та практичних заняттях	
Критерії оцінювання	70 балів
Здобувач освіти блискуче володіє та узагальнює матеріал повного курсу драматургічної майстерності. Добре орієнтується в жанрах театральної драматургії, аналізує тенденції розвитку у світі соціальних аспектів мистецтва і драматургії в цілому. Чітко знає і формулює професійні поняття і терміни. Здатний створити оригінальний драматичний твір (невеликий). Знання студента виходять за межі знань, які він отримав на лекціях і семінарах з цього предмету, за рахунок самостійної роботи з опрацювання додаткових джерел. Регулярно відвідує і самостійно аналізує прем'єрні вистави київських та гастрольних театрів, слідкує за друком професійної літератури, вивчає її та досліджує. Логічно і доказово спроможний вести дискусію в усіх напрямках питань драматургії і мистецтва взагалі; чітко і сміливо вибудовує свої концепції з професійних питань, на основі отриманих знань та самостійного аналізу.	5
Здобувач освіти правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, добре орієнтується в сучасних тенденціях театральної драматургії. Вивчає додаткову літературу, де черпає для себе інформацію для удосконалення знань з предмету. Володіє професійною термінологією та вирізняє особливості драматургії. Знає етапи створення та драматургічні особливості видатних митців та їх творів. Здатний побудувати свою концепцію п'єси, але не має достатнього рівня виконавської драматургічної майстерності, бракує вміння узагальнити отримані знання.	4
Здобувач освіти правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, добре орієнтується в етапах написання п'єси. Проте недостатньо володіє спеціальною теорією та термінологією. Може припускатися дрібних несуттєвих неточностей у відповідях. Володіє основною професійною термінологією та мало проявляє творчу ініціативу хоча і виявляє деякі елементи творчої особистості.	3
Здобувач освіти не здатний написати п'єсу. Не може сформулювати свою думку по суті навчального матеріалу хоча б фрагментарно. Не може відповісти на основні та додаткові питання з курсу лекцій.	2-1
2. Самостійна робота студентів	
Критерії оцінювання	25 балів
Самостійна робота — вибір на власний розсуд п'єси для аналізу: визначення теми, побудова конфлікту, сюжетної лінії, «малювання» персонажів. Визначення теми, конфлікту: плану розвитку, етапи, для написання малої п'єси. Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (виконання залікової роботи).	
3. Індивідуальна робота студентів (ІНДР)	
Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань: написання сценарію, міні-п'єси, проходження запропонованих онлайн-курсів, участь у зйомках фільмів, участь у кінофестивалях.	
Критерії оцінювання	5 балів
▪ робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі	5

▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог	4-3
▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог	2-1
▪ робота не виконана або не захищена.	0